

Krajowa Administracja
Skarbowa

Ministerstwo Finansów
Departament Cel

WYTYCZNE
dotyczące stosowania przejściowych
preferencyjnych reguł pochodzenia towarów
w strefie pan-euro-śródziemnomorskiej
(strefa PEM)

Wersja: 1.0

październik, 2021

SKRÓTY I DEFINICJE

Stosujące Umawiające się Strony: oznacza Umawiającą się Stronę Konwencji PEM, która uwzględnia przejściowe reguły pochodzenia w swoich dwustronnych preferencyjnych umowach handlowych z inną Umawiającą się Stroną Konwencji PEM.

HS: międzynarodowy systemem klasyfikacji towarów opracowany przez Światową Organizację Celną (WCO), określane jako System Zharmonizowany.

Konwencja PEM: Regionalna konwencja w sprawie pan-euro-śródziemnomorskich preferencyjnych reguł pochodzenia (Dz. Urz. UE L 54 z 26 lutego 2013).

Przejściowe reguły pochodzenia: zbiór reguł pochodzenia opartych na zmienionych regułach pochodzenia z Konwencji PEM, które mają zastosowanie na zasadzie dwustronnego porozumienia, równoległe z obecnymi regułami Konwencji PEM. Przepisy te mają charakter przejściowy w oczekiwaniu na przyjęcie zmienionej Konwencji PEM przez wszystkie jej strony oraz jej wejście w życie w zmodernizowanej formie.

Z przejściowymi regułami pochodzenia można zapoznać się na przykładzie nowego protokołu do Umowy UE z Jordanią (Dz. Urz. UE L 164 z 10.05.2021). Odniesienia do numerów artykułów opisujących w tych wytycznych reguły przejściowe dotyczą poszczególnych artykułów z takiego protokołu.

UKC: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny.

UKC-RD: rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 do UKC, ze zmianami.

UKC-RW: rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 do UKC, ze zmianami.

1. INFORMACJE OGÓLNE

Od 1 września 2021 r. w preferencyjnym handlu pomiędzy niektórymi krajami strefy PEM zaczęły obowiązywać dodatkowe, alternatywne rozwiązania określane jako „przejściowe reguły pochodzenia”.

Obecnie w strefie PEM (UE; kraje EFTA – Szwajcaria, Norwegia, Islandia; Wyspy Owcze; CEFTA – Albania, Macedonia Północna, Bośnia i Hercegowina, Serbia, Czarnogóra, Kosowo; Mołdawia; kraje MED - Maroko, Algieria, Tunezja, Egipt, Izrael, Jordania, Palestyna; Turcja; Ukraina; Gruzja) pochodzenie ustalane jest i dokumentowane w oparciu o postanowienia Regionalnej konwencji w sprawie pan-euro-śródziemnomorskich preferencyjnych reguł pochodzenia (Dz. Urz. UE L 54 z 26.02.2013), zwanej Konwencją PEM.

W ramach procesu modernizacji Konwencji PEM prowadzone były negocjacje mające na celu wprowadzenie do niej zmian. Efektem tego procesu są nowe reguły pochodzenia, ale ponieważ jeszcze nie wszystkie Strony Konwencji PEM je zaakceptowały będą one stosowane alternatywnie (równolegle) do reguł z Konwencji PEM, tylko w relacjach pomiędzy tymi Stronami Konwencji, które na to wyraziły zgodę.

Do czasu przyjęcia i wdrożenia nowych reguł przez wszystkie strony Konwencji PEM dwa zestawy reguł będą funkcjonować równolegle. Eksporterzy mogą zdecydować, które reguły będą stosować, czy te z Konwencji PEM czy też przejściowe reguły pochodzenia. Wyboru dokonuje się indywidualnie w odniesieniu do każdej przesyłki.

Eksporterzy mają zatem możliwość zastosowania:

1) Reguł pochodzenia z Konwencji PEM, albo

2) Zmienionych reguł pochodzenia Konwencji PEM (tzw. „reguł przejściowych”), ale tylko w handlu z umawiającymi się stronami Konwencji PEM, które je też stosują.

UWAGA

Przed wybraniem przejściowych reguł pochodzenia przedsiębiorcy powinni wziąć pod uwagę partnerów zaangażowanych w wymianę handlową.

Przykład 1 — Ostateczny kraj przeznaczenia nie jest stosującą Umawiającą się Stroną.

Eksporter musi uzyskać/sporzędzić dowód pochodzenia oparty na regułach z Konwencji PEM. Ma to wpływ na dostawców materiałów użytych do wytworzenia produktu, którzy również muszą udostępnić dowody pochodzenia wystawione zgodnie z tym zestawem reguł pochodzenia.

Jeżeli dla tych materiałów dowody pochodzenia, w tym deklaracje dostawcy, zostały wystawione na podstawie przejściowych reguł pochodzenia, materiały te będą uznane za niepochodzące.

Przykład 2 — Ostatecznym krajem przeznaczenia jest stosująca Umawiająca się Strona.

Eksporter może, ale nie musi (ponieważ jest to pozostawione do jego decyzji) uzyskać/sporzędzić dowód pochodzenia oparty na przejściowych regułach pochodzenia. Jeżeli pochodzenie materiałów użytych do wytworzenia produktu nie zostało udokumentowane dowodem pochodzenia opartym na „przejściowych” regułach pochodzenia, ich dostawcy mogą skorzystać z możliwości wystawienia koniecznego dowodu retrospektywnie (art. 21 ust. 1 lit. d) reguł przejściowych).

W przypadku wyboru reguł przejściowych, pochodzenie produktu musi być ustalane wyłącznie w oparciu o te reguły. W przypadku wyboru reguł z Konwencji PEM, pochodzenie musi być ustalane wyłącznie zgodnie z zasadami Konwencji PEM.

Reguły pochodzenia przewidziane w Konwencji PEM są ogólnie bardziej restrykcyjne niż przejściowe reguły pochodzenia (z pewnymi nielicznymi wyjątkami), zatem towary spełniające warunki z Konwencji PEM mogłyby kwalifikować się do stosowania przepisów przejściowych. Dlatego art. 21 ust. 1 lit. d) przejściowych reguł pochodzenia przewiduje wystawienie/sporządzenie dowodu pochodzenia retrospektywnie, zastępującego pierwotny dowód pochodzenia wystawiony zgodnie z regułami pochodzenia określonymi w Konwencji PEM.

UWAGA

Oznacza to, że w celu ubiegania się o preferencje taryfowe na podstawie przejściowych reguł pochodzenia, można stosować je jedynie na podstawie świadectwa przewozowego EUR.1 z adnotacją „TRANSITIONAL RULES” w polu 7 lub odpowiadającej mu deklaracji pochodzenia¹. Kumulacja pochodzenia jest możliwa między stosującymi Umawiającymi się Stronami tylko wtedy, gdy materiały i komponenty użyte w ramach kumulacji uzyskały pochodzenie także zgodnie z regułami przejściowymi.

W kontekście tego, nawet jeśli w większości przypadków produkt spełnia regułę z Konwencji PEM to spełnia również regułę przejściową, ponieważ reguły te są bardziej elastyczne (łatwiejsze do spełnienia), to świadectwa EUR.1 lub deklaracje pochodzenia, nie mogą być wystawione lub sporządzone na podstawie reguł przejściowych, a tylko w ramach Konwencji PEM, ponieważ jednym z warunków kumulacji jest to, że reguły stosowane przez wszystkie strony transakcji muszą być identyczne.

Gromadzenie dowodów pochodzenia wystawionych lub sporządzonych zgodnie z obydwooma zestawami reguł może być uciążliwe dlatego też zaleca się:

Zalecenie 1. W zakresie, w jakim dostawcy materiałów i komponentów wykorzystywanych do wytworzenia produktu nie udostępnią dowodów pochodzenia na podstawie obu zbiorów reguł, powinni dostarczyć dowody pochodzenia oparte na Konwencji PEM. Zapewniłoby to producentom możliwość przynajmniej dalszego stosowania Konwencji PEM przy ustaleniu preferencyjnego pochodzenia swoich produktów.

W stosunku do deklaracji dostawcy, w tym długoterminowych deklaracji dostawcy, należy zauważyć, że we wzorach tekstów deklaracji zawartych w załącznikach 22-15 i 2216 do UKC-RW wskazane jest, że wystawca deklaracji musi sprecyzować, że dany produkt spełnia reguły

¹ Deklaracja pochodzenia jest rodzajem dowodu pochodzenia, który może być sporządzony przez każdego eksportera, ale tylko dla przesyłki, której wartość nie przekracza 6000 EUR lub przez tzw. upoważnionego eksportera bez względu na wartość przesyłki.

pochodzenia regulujące handel na warunkach preferencyjnych z danym państwem. Ponieważ istnieją różne przepisy mające zastosowanie w handlu z tym samym państwem strefy PEM, **konieczne jest, aby deklaracja dostawcy określała mające zastosowanie reguły, zgodnie z którymi produkt jest produktem pochodzącym, a w szczególności, czy przestrzegane są reguły pochodzenia określone w regułach Konwencji PEM, regułach przejściowych lub w obydwu przypadkach.** W przeciwnym razie eksporter nie będzie wiedział, w jakich przypadkach może skorzystać z takiej deklaracji dostawcy.

W każdym przypadku wystawca deklaracji dostawcy musi być przekonany o prawidłowości ustalonego pochodzenia, biorąc pod uwagę, że zgodność z regułami Konwencji PEM nie oznacza automatycznie zgodności z regułami przejściowymi.

Zalecenie 2. Wystawca deklaracji dostawcy i długoterminowej deklaracji dostawcy, **powinien określić, czy dany produkt jest pochodzący zgodnie z regułami Konwencji PEM czy z regułami przejściowymi.**

2. DEKLARACJA POCHODZENIA - przejściowe reguły pochodzenia

Podmioty gospodarcze posługujące się „deklaracją pochodzenia” (sporządzoną przez upoważnionego eksportera lub przez każdego eksportera w odniesieniu do przesyłki zawierającej produkty pochodzące, których całkowita wartość nie przekracza 6000 EUR) muszą wskazać w treści deklaracji² odniesienie do reguł przejściowych - „*zgodnie z przejściowymi regułami pochodzenia*”.

Wersja w języku polskim

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr(1)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają(2) preferencyjne pochodzenie **zgodnie z przejściowymi regułami pochodzenia.**

Wersja w języku angielskim

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No(1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of(2) preferential origin **according to the transitional rules of origin.**

Zalecane jest wykorzystywanie angielskiej wersji językowej celem uniknięcia nieporozumień w kraju przywozu.

² Cały wzór deklaracji zamieszczony jest w załączniku do reguł przejściowych

3. ŚWIADECTWO PRZEWOZOWE EUR.1 - przejściowe reguły pochodzenia

Przedsiębiorcy wnoszący o wystawienie świadectwa przewozowego EUR. 1 zgodnie z przejściowymi regułami pochodzenia PEM muszą wskazać w polu 7 świadectwa odniesienie do tych reguł, w formie zapisu „TRANSITIONAL RULES” (dopuszczalny tylko w języku angielskim).

4. DEKLARACJA DOSTAWCY

W kontekście strefy PEM podmioty gospodarcze sporządzające deklaracje dostawcy, na wniosek eksportera, mogą wskazać, które reguły spełniają ich produkty. Pełne wzory deklaracji dostawcy znajdują się w załącznikach 22-15 i 22-16 do UKC RW.

Deklaracja dostawcy dotycząca produktów posiadających status preferencyjnego pochodzenia

Ja niżej podpisany, oświadczam, że towary wymienione w niniejszym dokumencie pochodzą z i spełniają reguły pochodzenia obowiązujące w handlu na warunkach preferencyjnych z [w tym miejscu wpisuje się nazwę lub symbol kraju partnerskiego UE ze strefy PEM oraz w nawiasie (Konwencja PEM i/lub reguły przejściowe)]

UWAGA: W przypadku, gdy nie wymieniono żadnych szczególnych reguł pochodzenia, uznaje się domyślnie, że są to reguły Konwencji PEM.

5. MATRIX - zawiadomienie Komisji

Postępy dotyczące wdrażania reguł przejściowych w strefie PEM, będą znajdować odzwierciedlenie w Zawiadomieniach Komisji Europejskiej publikowanych w serii C Dziennika Urzędowego UE. Zawiadomienie ma mieć formę tabeli (tzw. Matrix) zawierającej informacje dotyczące możliwości kumulacji w oparciu o reguły przejściowe. DG TAXUD przekaże te informacje również na [swojej stronie internetowej](#).

6. KODY DOKUMENTÓW - stosowane w zgłoszeniach celnych

Do celów stosowania reguł przejściowych PEM stworzono w TARIC dwa nowe kody dokumentów:

U075 = świadectwo przewozowe EUR. 1 (pod warunkiem, że w polu 7 zawarto odniesienie do reguł przejściowych - „Transitional rules”)

U076 = deklaracja pochodzenia (pod warunkiem, że deklaracja zawiera odniesienie do reguł przejściowych - „according to the transitional rules of origin”)

Kod dla deklaracji pochodzenia stosuje się niezależnie od wartości przesyłki.

7. GŁÓWNE ZMIANY

Produkty całkowicie uzyskane

Akwakultura

Przejściowe reguły pochodzenia jednoznacznie odnoszą się do produktów akwakultury. Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. g) reguły przejściowych wprowadzono dla nich definicję:

„produkty akwakultury, w przypadkach gdy ryby, skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce były tam urodzone lub chowane z jaj, larw, narybku lub palczaków”.

Warunki dla statków

Warunki dotyczące statków zawarte w regułach przejściowych są prostsze i zapewniają większą elastyczność. W porównaniu z postanowieniami Konwencji PEM usunięto pewne warunki (np. wymogi dotyczące załogi), a inne zostały zmienione w celu zapewnienia możliwości stosowania kumulacji dwustronnej.

Wystarczająca obróbka lub przetworzenie.

W przypadku niektórych produktów reguły mające do nich zastosowanie oparte są na kryterium ograniczającym wartość użytych materiałów niepochodzących. W takim przypadku wartość wszystkich lub poszczególnych materiałów niepochodzących nie może przekraczać określonej wartości procentowej ceny ex-works produktu końcowego.

Przy ocenie, czy produkt spełnia regułę pochodzenia opartą na ograniczeniu wartości użytych materiałów niepochodzących, reguły przejściowe (art. 4) oferują eksporterowi możliwość ustalania ceny ex—works produktu oraz wartości materiałów niepochodzących na podstawie średnich cen, w celu uwzględnienia wahań kosztów i kursów wymiany walut.

Kontekst obecnej Konwencji PEM

Często przedsiębiorstwa sprzedają te same produkty po różnych cenach różnym klientom lub temu samemu klientowi, ale w różnym czasie, albo zaopatrują się w te same materiały po różnych cenach. W celu obliczenia dopuszczalnej zawartości materiałów niepochodzących dla każdej ceny ex-works należy brać pod uwagę każdą indywidualną przesyłkę. Sprawdzenie, czy produkt spełnia regułę opartą na dopuszczalnej zawartości materiałów niepochodzących przeprowadza się dla każdego pojedynczego produktu. Nie wolno stosować średniej ceny ex-works, ani średniej wartości materiałów niepochodzących użytych przy wytwarzaniu produktu.

Kontekst przejściowych reguł pochodzenia

Zgodnie z przejściowymi regułami pochodzenia określenie, czy dany produkt spełnia regułę, przeprowadza się również w odniesieniu do każdego produktu. Jednakże w przeciwieństwie do Konwencji PEM reguły przejściowe oferują eksporterowi w art. 4 możliwość obliczania

ceny ex-works produktu i wartości materiałów nie pochodzących w oparciu o średnią wartość, tak aby uwzględnić wahania kosztów i kursów wymiany walut.

Definicja „tych samych produktów” i okresów uśredniania

Artykuł 4 ust.4 reguł przejściowych stanowi, że „średnią cenę ex-works produktu i średnią wartość użytych materiałów nie pochodzących oblicza się odpowiednio na podstawie sumy naliczonych cen ex-works dla całej sprzedaży tych samych produktów dokonanej w poprzednim roku budżetowym i sumy wartości wszystkich materiałów nie pochodzących użytych w procesie wytworzenia tych samych produktów w poprzednim roku budżetowym, określonej na terytorium Strony wywozu, lub, w przypadku gdy dane liczbowe dotyczące pełnego roku budżetowego nie są dostępne, w krótszym okresie, który nie powinien być jednak krótszy niż trzy miesiące.”

„Te same produkty”, o których mowa w art. 4 ust. 4, odpowiadają produktom identycznym i zamiennym. Oznacza to, że muszą one być tego samego rodzaju i jakości handlowej, o tych samych właściwościach technicznych i fizycznych.

Warunki stosowania

W przypadku, gdy eksporter/dostawca wykorzystuje możliwość kalkulacji opartej na podstawie średnich wartości, oblicza się zarówno średnią cenę ex-works produktu, jak i średnią wartość materiałów nie pochodzących użytych do wytworzenia tych produktów. Za pomocą tej metody nie wolno określać tylko średniej ceny ex-works lub tylko średniej wartości użytych materiałów nie pochodzących. Ponadto metoda ta powinna być stosowana w odniesieniu do wszystkich produktów i materiałów nie pochodzących, z którymi ma do czynienia przedsiębiorstwo. Nie ma możliwości stosowania tego uproszczenia tylko w odniesieniu do określonych towarów.

Eksporterzy/dostawcy, którzy zdecydowali się na taką kalkulację, konsekwentnie stosują tę metodę w ciągu roku następującego po roku budżetowym lub, w stosownych przypadkach, w ciągu roku następującego po krótszym okresie stosowanym jako punkt odniesienia. Mogą oni zaprzestać stosowania takiej metody, jeżeli w danym roku budżetowym lub krótszym reprezentatywnym okresie nie krótszym niż trzy miesiące stwierdzą, że ustały wahania kosztów lub kursów wymiany walut, które uzasadniały zastosowanie takiej metody.

Średnią obliczoną w sposób opisany powyżej stosuje się odpowiednio jako cenę ex-works i wartość materiałów nie pochodzących do celów ustalenia zgodności z maksymalną dopuszczalną zawartością materiałów nie pochodzących.

Tolerancja

Próg procentowy tolerancji ogólnej w Konwencji PEM został ustalony na poziomie 10 %. Reguły przejściowe ustanawiają 15 % próg tolerancji dla towarów rolnych, jak również dla innych produktów, z wyjątkiem produktów objętych działami HS 50-63. W przypadku

produktów rolnych 15 % próg ustala się w odniesieniu do masy netto produktu, podczas gdy w przypadku pozostałych produktów próg ten stosuje się w odniesieniu do ceny ex-works produktu końcowego.

Podobnie, w porównaniu z przepisami Konwencji PEM, reguły przejściowe zapewniają większą elastyczność także w odniesieniu do wyrobów włókienniczych (HS 50-63), w stosunku do których stosuje się progi tolerancji wymienione w uwagach wstępnych do listy reguł.

Kumulacja

Reguły przejściowe (art. 7) przewidują kumulację diagonalną dla wszystkich produktów, pod warunkiem, że między stronami uczestniczącymi w kumulacji stosowane są identyczne reguły pochodzenia. Nowym rozwiązaniem jest pełna kumulacja, która została przewidziana dla wszystkich produktów, z wyjątkiem wyrobów włókienniczych i odzieży (działy HS 50-63). Jej rozszerzenie także na te kategorie produktów jest jednak możliwe, ale tylko w oparciu o bilateralne uzgodnienia pomiędzy zainteresowanymi stronami.

W art. 8 ust. 1 reguł przejściowych wymieniono warunki stosowania kumulacji:

- pomiędzy stosującymi Umawiającymi się Stronami a stosującą Umawiającą się Stroną przeznaczenia istnieje umowa preferencyjna;
- towary uzyskały status pochodzenia poprzez zastosowanie identycznych reguł pochodzenia.

Artykuł 8 ust. 3 stanowi, że dowód pochodzenia uwzględniający zastosowanie kumulacji powinien zawierać stwierdzenie w języku angielskim »CUMULATION APPLIED WITH (nazwa odpowiedniej stosującej Umawiającej się Strony/ odpowiednich stosujących Umawiających się Stron w języku angielskim).

Artykuł 8 ust. 4 umożliwia jednak stronom zwolnienie z obowiązku umieszczania na dowodzie pochodzenia powyższego oświadczenia w odniesieniu do wywożonych do nich produktów, które uzyskały status pochodzenia na terytorium strony dokonującej wywozu poprzez zastosowanie kumulacji. Zainteresowane strony przekazują Komisji Europejskiej powiadomienie o tym zwolnieniu.

W Dzienniku Urzędowym UE będzie publikowana i regularnie aktualizowana matryca (matrix) zawierająca informacje na temat:

- możliwości kumulacji między stronami zgodnie z regułami przejściowymi;
- rozszerzenia pełnej kumulacji na produkty wymienione w działach HS 50-63;
- zwolnienia z obowiązku umieszczania informacji o kumulacji na dowodzie pochodzenia.

Rozróżnienie księgowo

Informacje ogólne i definicje

Celem rozróżnienia księgowego jest zapewnienie uproszczenia umożliwiającego producentom fizyczne magazynowanie w tym samym miejscu materiałów pochodzących i niepochodzących. Zgodnie z metodą rozróżnienia księgowego materiały zamienne pochodzące i niepochodzące mogą być magazynowane razem bez utraty swojego statusu pochodzenia przez materiały pochodzące. Natomiast w momencie określania pochodzenia produktu producent musi dysponować wystarczającą ilością materiałów pochodzących, odzwierciedloną w jego ewidencjach, która pozwala na wytworzenie odpowiedniej ilości produktów pochodzących.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami - art. 20 Konwencji PEM - organy celne mogą zezwolić na stosowanie metody rozróżnienia księgowego w przypadku „znaczących kosztów lub poważnych trudności związanych z oddzielnym magazynowaniem materiałów pochodzących i niepochodzących, które są identyczne i zamienne. Reguły przejściowe (art. 12) stanowią natomiast, że organy celne mogą zezwolić na rozróżnienie księgowo „jeżeli stosuje się pochodzące i niepochodzące materiały zamienne”. W związku z tym, stosując reguły przejściowe, eksporterzy nie będą już musieli uzasadniać, wnioskując o stosowanie metody rozróżnienia księgowego, że utrzymywanie oddzielnych zapasów wiąże się ze znacznymi kosztami lub powoduje istotne trudności. W celu uzyskania upoważnienia do stosowania rozróżnienia księgowego wystarczające będzie wskazanie, że materiały zamienne są wykorzystywane przy wytwarzaniu produktów.

Wyjątek dotyczący cukru

Zasadniczo metoda rozróżnienia księgowego nie odnosi się do produktów, ponieważ przepis ten może być stosowany wyłącznie przez producentów przetwarzających materiały w produkty. Jednakże zgodnie z regułami przejściowymi, pochodzące i niepochodzące zapasy cukru (pozycja HS 1701) nie będą musiały być fizycznie oddzielone w celu zachowania preferencyjnego pochodzenia, niezależnie od tego, czy cukier jest przetwarzany jako materiał, czy sprzedawany jako produkt końcowy.

Przykład

Producent i eksporter wyrobów czekoladowych objętych pozycją HS 1806 wykorzystuje w procesie produkcji zarówno cukier pochodzący, jak i niepochodzący. W przypadku wyrobów czekoladowych, zgodnie z mającą do nich zastosowanie regułą pochodzenia, można wykorzystać jedynie ograniczoną ilość cukru niepochodzącego, aby produkt mógł uzyskać przy wywozie preferencyjne pochodzenie.

Ponieważ jednak cukier, którego używa do wytworzenia wyrobów czekoladowych, może zostać zakwalifikowany jako „materiał zmienny”, producent może uzyskać od swoich organów celnych upoważnienie do stosowania metody rozróżnienia księgowego. Wtedy nie jest już zobowiązany do prowadzenia oddzielnych magazynów, aby cukier pochodzący mógł

utrzymać status pochodzenia. Metoda ta pozwala na łatwiejsze udowodnienie pochodzenia produktu końcowego, a także zmniejsza koszty składowania.

Zasada terytorialności

Reguły przejściowe nie zawierają już wyłączenia z zasady terytorialności dla wyrobów włókienniczych. Obróbkę lub przetworzenie można przeprowadzić poza strefą PEM, bez utraty statusu pochodzenia dowolnego produktu końcowego, jeżeli spełnione są następujące cztery warunki:

- a) materiały zostały całkowicie uzyskane na terytorium Strony wywozu lub przed wywozem zostały poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza zakres czynności, o których mowa w art. 6; oraz
- b) można wykazać w sposób przekonujący dla organów celnych, że produkty przywożone ponownie zostały uzyskane poprzez obróbkę lub przetworzenie materiałów wywiezionych; oraz
- c) całkowita wartość dodana nabyta poza terytorium Strony wywozu nie przekracza 10 % ceny ex-works produktu końcowego, dla którego wnioskowano o preferencje;
- d) wszelkie czynności obróbki lub przetwarzania wykonywane poza terytorium Strony wywozu przeprowadza się w ramach procedury uszlachetniania biernego lub podobnych procedur.

Jeżeli którykolwiek z powyższych warunków nie może być spełniony, towary powrotnie przywożone będą traktowane jako niepochodzące.

Zasada niemanipulacji

Zasada niemanipulacji (art. 14 reguł przejściowych) ma ułatwiać przepływ produktów pochodzących między Umawiającymi się Stronami. Dlatego należy unikać sytuacji, w których produkty, w stosunku do których nie ma wątpliwości co do ich statusu pochodzenia, są wyłączone z preferencyjnego traktowania przy przywozie, ponieważ nie są spełnione formalne wymogi przepisu dotyczącego transportu bezpośredniego.

Przejściowe reguły pochodzenia PEM przechodzą od zasady transportu bezpośredniego (obecne reguły PEM) do bardziej elastycznej zasady niemanipulacji.

Idea samej zasady pozostaje niezmienną: towary muszą być transportowane bezpośrednio z terytorium jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej. Celem tej zasady jest zapewnienie, aby towary przybywające do kraju przywozu były tymi samymi towarami, które opuściły kraj wywozu. Nie mogą one ulec żadnym zmianom, przeróbkom ani czynnościom wykraczającym poza czynności niezbędne do zachowania ich w dobrym stanie lub poza dodawanie lub umieszczanie znaków, etykiet, pieczęci lub jakiegokolwiek dokumentacji w celu zapewnienia zgodności ze szczególnymi wymogami krajowymi strony przywozu, przeprowadzanymi pod dozorem celnym w państwie trzecim (państwach trzecich) tranzytu.

Dopuszcza się dzielenie przesyłek w państwie trzecim, pod warunkiem że pozostają one pod

dozorem celnym w tym państwie tranzytu.

Wymogi dotyczące zasady niemanipulacji uznaje się za spełnione, chyba że organy celne mają powody, by sądzić, że jest inaczej. W takich przypadkach od importerów można wymagać przedstawienia dowodów, takich jak:

- a) dokumenty przewozowe (np. konosament);
- b) dowody faktyczne lub materialne, jak oznakowanie lub numeracja opakowań;
- c) świadectwa niemanipulacji sporządzane przez organy celne państwa (państw) tranzytu lub dzielenia przesyłek, lub wszelkich innych dokumentów wykazujących, że towary pozostawały pod dozorem celnym w państwie (państwach) tranzytu lub dzielenia przesyłek; lub
- d) innych dowodów związanych z samymi towarami.

Zakaz zwrotu lub zwolnienia z należności celnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Konwencji PEM ogólna zasada zakazu zwrotu lub zwolnienia z cła ma zastosowanie do materiałów niepochodzących wykorzystywanych do wytwarzania produktu pochodzącego. Zgodnie z regułami przejściowymi (art. 16) zakaz zostaje zniesiony w odniesieniu do wszystkich produktów, z wyjątkiem materiałów użytych do wytwarzania produktów objętych działami HS 50-63.

Dowód pochodzenia

Reguły przejściowe PEM ograniczają katalog stosowanych dowodów pochodzenia (EUR.1 lub deklaracja pochodzenia, zamiast świadectw EUR.1 i EUR.MED oraz deklaracji pochodzenia i deklaracji pochodzenia EUR-MED). Celem jest uproszczenie systemu dokumentowania pochodzenia w strefie PEM.

Produkty pochodzące z jednej ze Stron mogą korzystać z preferencyjnego traktowania taryfowego w przypadku przywozu na terytorium drugiej Strony, jeżeli przedłożono jeden z następujących dowodów pochodzenia:

- a. świadectwo przewozowe EUR.1;
- b. deklarację, zwaną „deklaracją pochodzenia” sporządzoną przez eksportera na fakturze, specyfikacji wysyłkowej lub innym dokumencie handlowym opisującym dane produkty w sposób wystarczająco szczegółowy, aby umożliwić ich identyfikację.

Tak, jak to już było wspomniane wcześniej, aby móc odróżnić produkty pochodzące na podstawie reguł przejściowych od produktów pochodzących na podstawie Konwencji PEM, świadectwa i deklaracje pochodzenia oparte na regułach przejściowych będą musiały zawierać odniesienie wskazujące na zastosowane reguły. W tym celu eksporterzy muszą umieścić w polu 7 świadectwa EUR.1 oświadczenie w języku angielskim „TRANSITIONAL RULES”, a deklaracja w swojej treści zawierać wskazanie na stosowanie reguł przejściowych.

W kontekście przejściowych reguł pochodzenia PEM organy celne mogą wystawić retrospektywnie świadectwo przewozowe EUR.1 w ciągu dwóch lat od daty wywozu i wyłącznie po sprawdzeniu, czy informacje zawarte we wniosku eksportera są zgodne

z informacjami zawartymi w odpowiedniej dokumentacji.

Reguły przejściowe (art. 17) przewidują również możliwość uzgodnienia w przyszłości stosowania systemu zarejestrowanych eksporterów (REX). Eksporterzy zarejestrowani we wspólnej bazie danych będą odpowiedzialni za samodzielne sporządzanie oświadczeń o pochodzeniu bez konieczności uzyskiwania statusu upoważnionego eksportera. Oświadczenie o pochodzeniu będzie miało taką samą wartość prawną jak deklaracja pochodzenia lub świadectwo przewozowe EUR.1. Rozwiązanie to jest jednak dopiero rozważane i nie jest obecnie stosowane.

Ważność dowodu pochodzenia

Reguły przejściowe przedłużają okres ważności dowodu pochodzenia z 4 do 10 miesięcy. Świadectwo EUR.1 lub deklarację pochodzenia należy przedłożyć w tym terminie organom celnym strony dokonującej przywozu.